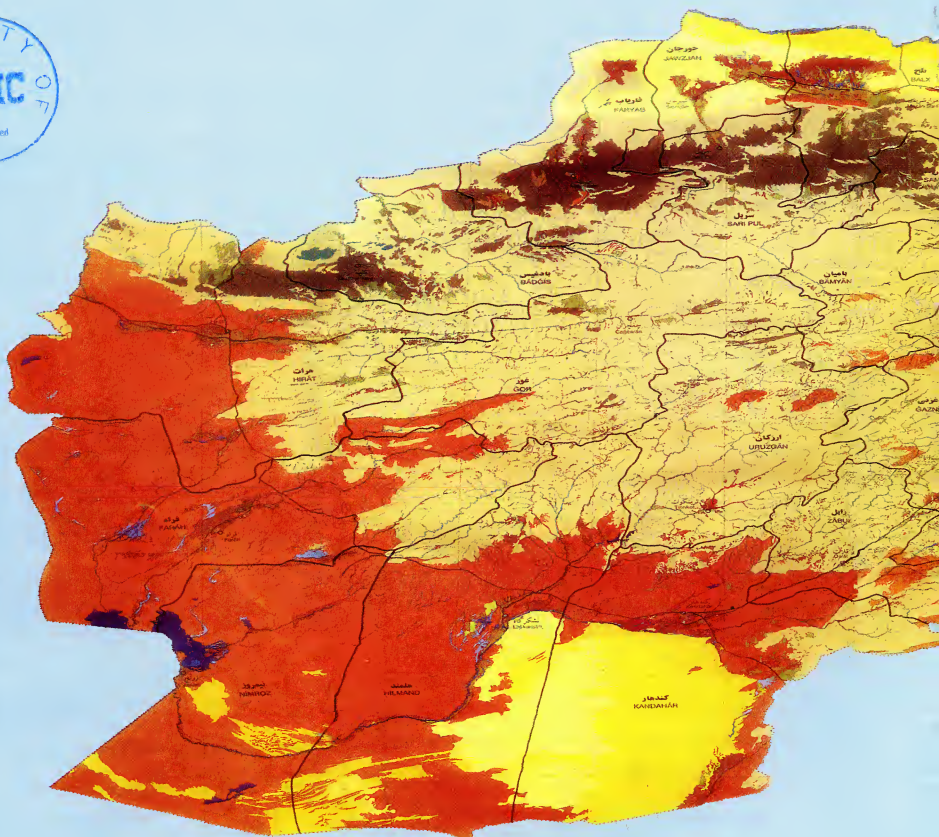

پیغام د کوچنی اتر په مناسبت ځانګړی ګڼه

سال دووم - شماره سووم و چهارم

دسمبر ۱۹۹۷ - جنوري ۱۹۹۸

شعبان - رمضان المبارک ۱۴۱۸

جدي - دلو ۱۳۷۶

دېرېس اکاډمۍ شپاره

Editorial -1

Readers' suggestions.

Education Requires Attention - 2

An interview with an Afghan refugee teacher about educational problems in refugee schools in Peshawar.

Demining Activities in Afghanistan - 3

Demining activities and an invitation to participate.

Green pioneers - 4

The environment of Nasir Bagh refugee camp.

Voluntary repatriation - 5

Refugees feelings about going home.

Eidgah - 7

A short story giving pictures of first day of Eid, Eid prayers in an Eidgah mosque and children's emotions.

Pictures from Kabul - 8&9

Illustrations from Kabul highlighting the problems of cold weather, education, and unemployment.

Health, society and belief -10

Islam stresses the importance of hygiene to ensure a healthy society.

Hope for a better future - 16

Interview with an Afghan refugee sportsman

سخنې با خواننده گان - ۱

درباره به پیشنهادات آنان در مورد بهبود هرچه بیشتر پیغام.

دخوانانو ښوونه او روزنې پاملرنې ته اړتیا لري - ۲

په پېښور کې د افغان مهاجرينو د ښوونې او روزنې د ستونزو په هکله د يو افغان مهاجر ښوونکي سره مرکه.

فعاليتې پړوگرام مایېنېکې د افغانستان - ۳

نگاهې به پروسه، کار مایېنېکې و تقاضای همکارۍ از مردم ميباشد.

پشگامان سرسېزې - ۴

تبصره بېست پیرامون محیط زیست در کمپ ناصر باغ در پشاور.

هېواد ته د بیرته راستنېدو په درشل کې - ۵

خپل هیواد ته د بیرته ستندو په باب د مهاجرينو نظريات.

عېدگاه - ۷

یوه لنډه کیسه ده چې داختر د لومړې ورځې، د عیدگاه په جومات کې داختر د لونغ د ادا کولو او د ماشومانو د احساساتو انځورونه وړاندې کوي.

تصویرهای از کابل - ۸ و ۹

تصویرهایی از گوشه های مختلف زنده گی در کابل با کلمات آژین یافته که روشنگر سرمای زمستان، دشواریهای تعلیمی و شرایط کار ميباشد.

صحت جامعه و ایمان - ۱۰

اسلام برپاکي و صفایي تاکید میورزد و این نوشته اهمیت آن را در تامین یک جامعه، صحتمند روشن میسازد.

په امیدواری بهتر - ۱۶

معرفی با یک جوان ورزشی مهاجر.

سخنی با خوانندگان

خوشحالیم که با تقدیم نمودن شماره تازه پیغام که به مناسبت روزهای خجسته عید سعید فطر در صفحات بیشتر تهیه گردیده است، باز هم در خدمت شما قرار داریم. درین شماره تلاش صورت گرفته تا قسمت زیادی از خواستههای خوانندگان خویش را در نظر بگیریم: مثلاً تقریباً همه خواننده گان پیغام نظر داشتند که کم بودن تعداد صفحات پیغام سبب میشود تا صرفاً مطالب بسیار کوتاه شانس انتشار داشته باشند در حالی که بسیاری از مسایل مربوط به زندگی جامعه افغانی را بنا بر دلایل گوناگون اجتماعی و فرهنگی نمیتوان و نباید فشرده ساخت. مردم حرفهای زیادی برای گفتن دارند. آنها در برخی موارد میخواهند بیشتر بدانند و یا بیشتر اظهار عقیده نمایند. لذا محدودیت و معیارهای کوتاهی و بلندی مطالب نباید مانع نشود پخش مفکوره های دیگران گردد.

پیشنهاد گردیده است که پیغام باید به نظریات مردم حق اولیت قایل شود و از نشر مطالب علمی و معلوماتی تا سرحد امکان کاسته شود زیرا مطالب علمی را از بسیاری منابع دیگر نیز میتوانند به دست آورند. همچنین در نظریات آمده است که باید به مسایل فرهنگی و ادبی بیشتر از آنچه که تا کنون توجه شده است پرداخته شود؛ زیرا افغانستان بیشترین ضریب و خسارات را در عرصه فرهنگی متحمل شده است. اینک قسمت عمده پیشنهادات فوق را با شما در میان میگذاریم. شماره حاضر را بر اساس رهنماییهای بیشتر و تشویق صمیمانه دوستان به چنین شکلی پیشکش تان میداریم.

به انتظار دریافت نامه ها و نظریات شما

آدرس ما :

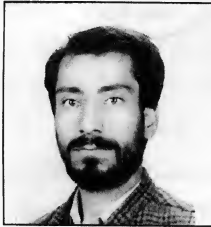
پیغام

اداره برنامه های انکشافی ملل متحد

پوست بکس نمبر ۱۰۵۱

اسلام آباد - پاکستان

دخوانانوښوونه وروڼه پاملرنې ته اړتیا لري

استاد حمدالله خان

«دمهاجرو دښوونځيو اوليسو شمير مخ په زياتيدودى خوپه خواشينى سره بايد ووايوچې دښوونې او روزنې معيار ډير تېټ شوى دى اود ليسودنوى فيصدونه زيات فارغان د فارغيدو وړ تيا نلري.»

پورتني خبرې داستاد حمدالله وردك خبرې دي چې له ډيرو كلونو راهيسې په پېښور كې د مهاجرو په بيلابيلوښوونځيو اوليسو كې د اووم ټولگي څخه نيولى تر دولسم ټولگي پورې دبيلابيلو مضمونونو په تدريس بوخت دى.

استعدادونه په ښه توگه نه روزل كېږي. حمدالله خان دغڼو ښوونځيو داستادانو په باب داسې وايي:

په هره ليسه كې له څو محدودو كسانو څخه پرته زياتره استادان له يوې خوا په خپل مضمون كې وارد نه بريښي. له بلې خوا هراستاد ته درې څلور اوا زيات مضمونونه ور كول كېږي، په تيره بيا دا پتدبابي دورې غښتې استادان خوحتى د ليسو فارغان نه دى خوماشومانو ته چې هغوى ته تدريس زيات مشكل كاردى، درس وركوى، دا ټول دښوونې او روزنې د معيار په ټيټولو كې ډيره اغېزه لري.

نوموړى استاد وايي: دهيواد په دننه كې خولا اوس هم دښوونې او روزنې وزارت اودمديریتونه شته خودهيوادنه دباندې په تيره بيا په پاکستان كې د مهاجرو دښوونځيو د درسي چارو، پروگرامونو او لوايحود كنترول او څارنې دپاره كوم مركز اوا اداره نشته. زده كوونكى

حمدالله خان په ۱۳۵۸ كال كې د كابل د پيداگوژي دانستيتوت څخه فارغ شوى اود مختلفو ليسو په شمول د كابل درويان په پوهنځي كې يې هم درسي چارې په غاړه درلودې. كله چې مودغه مجرب استاد د پورتنيو څرگندونو د علت پوښتنه وكړه نو هغه، وويل:

علت روښانه ده. دلته هر څوك په خپل سر ښوونځى پرانيستى دى چې د زده كوونكو په فيس چلېږي. زياتره استادان چې داته سوو وا ته لس سووو په منځ كې معاش لرى او د عالي تحصيلاتو او تجربو په لرلو سره بيا هم د ليسو دواكمنانو دسم قضاوت سره نه مخامخ كېږي. دوى خپل درسي مكلفيت په صحيح توگه سرته

په هر ټولگي كې چې وغواړي، شامېلدې شى. غښتې داسې زده كوونكى هم شته چې په يوه ليسه كې د دوولسم ټولگي شاگرد دى خوله بلى خوا په يو پوهنتون كې د طب د پوهنځي محصل دى. څه موده مخكې مويوزيرى اورېدلى و چې د اكبر (ACBAR) د موسسې دښوونې او روزنې غونډې دگډون كوونكو په هڅه او وړانديز په پېښور كې دافغانستان دقونسلگرۍ په چوكاټ كې دښوونې او روزنې يوه كمېټه جوړېږي چې د مهاجرينود ليسو د داسې چارو په ښه كولو كې ونډه واخلي. كه داكاروشى نويوڅه به دهيواد او هيواد والو دراتلونكى دورانيدو مخه ونېوله شى. ●

دښوونې او روزنې په باب به په راتلونكو گڼو كې هم دنظرياتو دوراندې كولولى روانه وساتو.

فعالیت‌های پروگرام ماینپاکی در افغانستان

خوانندگان عزیز!

به رسم فوق نگاه کنید و نظر تان را در مورد آن به پیغام بفرستید تا با نام شما به نشر برسد.

میتوانند مناطق خطرناک و ماین گذاری شده را به پرسونل فعالیت‌های ماینپاکی نشان دهند. مردم باید از طریق پروگرام‌های تربیوی آگاهی از خطرات ماینها و مواد منفجر نشده خود را آماه نمایند و این رانی‌ز بیاموزند که چرا ساحت معینی از ماین علامتگذاری شده و چرا باید به علامت گذاری‌های پروگرام فعالیت های ماین پاکی

مردم افغانستان میدانند که اکثر مناطق کشورشان شدیداً با مشکل ماین و مهمات منفجر نشده روبرو است. مؤسسه ملل متحد پروگرام فعالیت‌های ماین پاکی را که از طریق امداد دهندگان بین المللی تمویل میگردد، روی دست دارد تا بتواند برای مردم زمینه بازگشت به خانه هایشان را در افغانستان مهیا سازد. بعد از پاکسازی ماینها مردم میتوانند زندگی اجتماعی و اقتصادی خود را در وطن خود دوباره آغاز نمایند.

پروگرام فعالیت‌های ماینپاکی افغانستان در حدود چهار هزار افغان را از طریق یک‌عده مؤسسات که به طور اختصاصی برای فعالیت‌های ماین-پاکی تأسیس گردیده اند استخدام نموده است. این پروگرام سروی و پاکسازی ساحت ماینگذاری شده و آماده ساختن مردم از خطرات مواد منفجر نشده را دربر میگیرد.

هند یکپ انترنیشنل و مجمع سره میاشت افغانستان .

مردم نیز به نوبه خود در پروگرام ماین پاکی سهم میگیرند. این کار از طریق همکاری نزدیک با کارمندان پروگرام فعالیت‌های ماین پاکی که در محلات مختلف ایفای وظیفه مینمایند، انجام شده میتواند، مثلاً آنها

پیشگامان سربزنی

وقتی موتوریک اپ در برابر دروازه
لیسه مریم در کمپ ناصرباغ توقف نموده،
تعدادی از شاگردان نوجوان و خورده سال
مکتب به عجله مصروف انتقال نهالها
به داخل مکتب شدند. این شاگردان
متعلق به یکی از شش کلب محیط
زیست است که با همکاری انجمن
رضاکاران محیط زیست افغانستان
تأسیس گردیده است.

ناصرباغ یکی از کمپهای پرنفوس
مهاجرین افغان است که تعداد زیاد
افغانها را که در جنگهای اخیر داخل
کشور بیجا شده اند درخورد جاداده
است. در مدت کمی خانه های گلی کوچه
های پر پیچ و دکانهای پیری و دایمی
درین کمپ ساخته شده است. کمبود
وسایل و تسهیلات زنده گی، نبودن
درخت و سایه و مشکل آب
آشامیدنی شرایط زنده گی مهاجرین

را بسیار زیاد دشوار ساخته است درین
کمپ گروهی از کودکان کلبهای رابه
وجود آورده اند که قبلاً وجود نداشت
احمد مسؤل کلب شگوفه میگوید:
مانیاید تسلیم حوادث شویم. گرجی
جنگ خائنانسوز امکانات خوبی
را از ما گرفت ولی در مقابل امکانات
جدیدی را برای ما به وجود آورده است.
اوافزود ما همه روزه راجع به اهمیت
حفاظت و محیط زیست می شنیدیم، اما
اکثرون خود ماعلاً درین ساحه مصروف
خدمت استیم.

افغانستان در حال حاضر بیا
پربالمهای زیاد محیط زیست مواجهه
میشود. جنگلات کشوری به سرعت رویه
ناپودی میروند. حیوانات و پرند گان
بیرحمانه شکار می شوند. زمینهای
زراعتی قوت حاصل خیزی خویش
را از دست داده اند، سالانه هزاران تن
خاک حاصل خیز توسط آب و باد شسته
میشود، گشایش کلبهای محیط زیست

از جمله اقداماتی است که به جوانان
عملاً فرصت میدهد تا در مورد محیط
زیست بیاموزند، در رفع مشکل تصمیم
بگیرند و عمل نمایند. همچنان به
اساسات انتخاب کردن و انتخاب شدن
اشنایی حاصل نمایند. اعضای کلب
شگوفه تصمیم گرفته اند، درسریزی
خانه و محله خود سهم بگیرند. کثافات
را از کوچه و اطراف خانه های خود دور
نمایند و به همه بگویند که داشتن محیط
پاک و صفاتضمین کننده صحت همگانی
است.

شاگردان حالا دلچسپی دارند
تا در مورد محیط بیشتر بیاموزند
و نسبت به مشکلات بی تفاوت نباشند.

از ماین ها سهم گرفته میتوانند بلکه
وظیفه شان نیز است که مملکت خود
را محفوظ و مصؤون سازند.

در منطقه شان دست نزنند. پروگرام ماین
پاکی که مربوط افغانستان و موفقیت
تدریجی آن در نتیجه فداکاریهای
افغانهای دلیرو با شجاعت و سهمگیری تمام
مردم افغانستان میسر شده میتواند
و نوید آینه درخشان صلح را تضمین
نمینماید.
با وجود آن که جهانیان به خوبی
انفرادی نه تنهادر پاکسازی افغانستان

هيواد ته د بېرته ستېندو په درشل کې

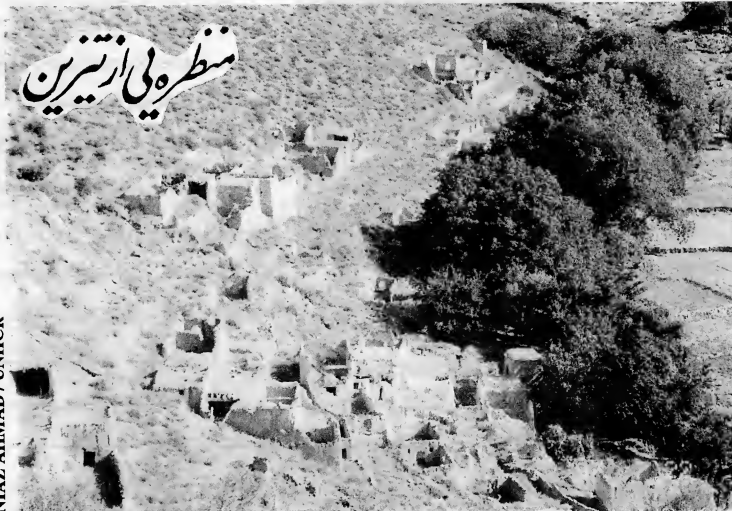
د بدخشان د کښم دولسوالی هغه ۱۱۴ کورنۍ هم شاملې دي چې د پاکستان له چترال څخه د سپتمبر په اووه وېشتمه نېټه د کښم په لور وخوځېدل او له نهرو ورځو سخت سفر څخه وروسته خپل کلي ته ورسېدل.

څرنګه چې د کښم دولسوالی خلکو له چترال څخه تر کښم پورې د سفر د خرڅ توان نه درلود، او د اکارد هغوی د خپل هیواد ته د ستېندو په لاره کې یو ستر

کیدای شى اودا هغه وخت امکان لري چې افغانان په خپله خاوره کې ووسی، د دغه حقیقت په رڼا کې به دې وروستیو وختو کې په پاکستان کې مهاجرین زیات شمیر افغانان چې نور ورته دهیواد بیلتون د زغم وړ نه وو، دهیواد او هیوادوالو د خدمت په غرض په خپله خوښه خپل ټاټوبی ته ستانه شول. په دوی کې سربېره پر هغو افغانانو چې د انفرادي کډو په بڼه له ایران او پاکستان څخه خپل هیواد ته تللي دي،

د تیرو دوو لسیزو په موده کې زیات افغانان د بېلابېلو سېنونو تر اغېزې لاندې د خپل هیواد پرېښودلو ته اړ شوي چې لاتر اوسه پورې د پاکستان او ایران په شمول د نړۍ په یوې سیمې شمېر هیوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي. د تیرو کلونو د کورنیو جګړو په وجه هیواد د بیزیات زیاتګن او وېجاړ شوی دی او بیا رغونې ته سخته اړتیا لري. که څه هم د نړۍ زیاتره هیوادونه او ملګری ملتونه

د افغانستان د بیا ودانولو په چارو کې د انساني خواخوږي پر بنسټ مرستې کوي، خو د امرستي له افغانستان سره دهغه داوسیدونکو په واسطه عملي

NAIAZ AHMAD / UNHCR

چې داموضوع غلطه تعبیر او تفسیر نكړي . د لیدنې د دغې غونډې په وروستی برخه کې د هریپور د پنیان د کمپ له دوو اوسیدونکو حاجی گل حسن او منجاو سره مولنډې خبرې درلودې چې هیواد ته دبیرته ستنیدو په باب د هغوی د نظریو او اړادو څرگندونه کوي .

په پیل کې حاجی گل حسن د یوې پوښتنې په ځواب کې وویل چې له ۱۹۸۰ کال څخه را په دې خوا دوی پاکستان ته مهاجر شوي او تر ننه پورې له خپل هیواد څخه لري اوسیدي . هغه پخپله داسې وایی : « زموږ د یرزیات وخت دلته په هریپور کې تیر شو ، خو څرنگه چې اوس زموږ په هیواد کې او په تیره بیا په تیزین کې آرامی ده ، دخپل هیواد د بیا ودانولو په خاطر مو په خپله خوښه خپل ملک ته دبیرته ستنیدو پریکړه وکړه ، دا ځکه چې زموږ د هیواد بیا ودانول زموږ خپل کار دی . »

هغه زیاته کړه : « پرموږ باندې د بین الملل (ملگری ملتونو) او یاد پاکستان له خوا کوم زور او فشار نه دی اچول شوی چې بیرته خپل هیواد ته وگرځو ، بلکې دا پریکړه زموږ خپله پریکړه ده . »

منجاو د یوې پوښتنې په ځواب کې داسې وویل : ټولو هغو مهاجرینو ته چې د هغوی په کلو او بانډو کې نسبې سوله شته ، او دوی په ملک او وطن کې کومه (پاتی په شپاړسم مخ کی)

کې ښاغلی کوډې سسې په تیزین کې پر پیل شویو پروژو رڼا واچوله او دراتلونکي کال د پېښ بیني شویو پروگرامونو په هکله یې هغوی ته توضیحات ورکړل .

هغه راجستري شوي مهاجرین چې په انفرادي توگه له خپلو کليو سره دبیرته خپل هیواد ته ستنیدي ، د مهاجرینو لپاره د ملگرو ملتونو د ادارې له معیاري مرستو څخه گټه اخیستی شي . معیاري مرستې عبارت دي له پنځه زره کلدارو ، درې سوه کیلو گرامه غنم او دوه پلاستیکی خیمو څخه .

هغه راجستري شوي مهاجرین چې د سترو ډلو په بڼه غواړي خپل هیواد ته په خپله خوښه ستانه شي او د هغوی د ستنیدو په لاره کې ځینې نورې ستونزې او ځنډونه موجود وي ، د مهاجرو په چارو کې د ملگرو ملتونو د ادارې له خوا نورې مرستې هم له هغوی سره کیدای شي .

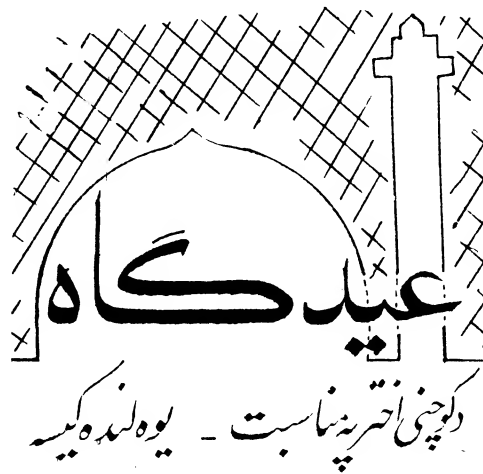
ښاغلی کوډې په ډیر تاکید سره وویل چې د مهاجرینو خپل وطن ته بیرته ستنیدل د هغوی د خپلې خوښې کاردی او هیڅوک هغوی په زور او جبر سره خپل هیواد ته په ستنیدو مجبور ولای نشي .

هغه له ژورنالستانو څخه هیله وکړه

ځنډو ، نو ځکه د مهاجرینو ذکر شوی اداري سر بیرته پر معیاري مرستو د هغوی د سفر د خرڅ په برخه کې هم بشپړه مرسته وکړه .

د مهاجرینو یوه بله ډله د پاکستان د پنیان او ځینو نورو کمپونو څخه دروان کال د سپتمبر په میاشت کې د سروبی دولسوالی د تیزین کلی ته بیرته ولاړل . له دوی سره معیاري مرستې وشوې خود تیزین د نږدېوالی او دستونزو د نشتوالی په وجه دلاری د خرڅ په برخه کې مرستې ضروري نه بریښېدې ، ولی د ملگرو ملتونو د دیلا بیلو ځانگړه مالی مرستو ، په تیزین کې د خلکو د رارسیدو په لومړنۍ اونی کې تعمیراتی پروژې پیل شوې چې دبیرته ستنیدو نکود دستونزو په لیري کولو کې اغیزمن ثابتیدای شي .

د تیزین یوه بله ډله چې په هریپور کې اوسیدي ، نن سبا خپل وطن ته دبیرته تلو په تیارو بوخت دي . په دی اړوند په پېښور کې د مهاجرینو لپاره د ملگرو ملتونو د ادارې مشر کوډې سسې (Code Cisse) او د نوموړي ادارې سیمه ایز مامور وحید خان د اکتوبر د میاشتې په یوویستمه نیټه د هریپور په پنیان کمپ کې د نوموړي ډلې له سپین ږیرو سره خبرې اترې درلودې چې په پیل

شودہ. هیچاتہ معلومہ نہ شودہ چی خہ
ناروغی بی لرلہ. چاتہ بی دخیلی ناروغی
ویلی وای؟ چاد هغی خبری اوریدی؟ خہ
چی بی پرزره تیریدل، په خپله به بی
زغملی اوکله چی وی نه شوزغملای نوله
نری خخه بی سترگی پتہی کړی. اوس
نوحامد دخیلی زړی انی (امینی) په غیر
کی ویدیری او ډیر خوښ دی. پلارجان بی
ډیر لیری د پیسو د گټلو د پاره تللی دی. له
ډیرو کڅوړو سره به راستون شی.

موری خدای ته ورغلی ده ترخو حامد
ته خوری راوړی نوڅکه خو حامد غلی دی
د حامد په پښو کی بوتونه نشته پرسر بی
پخوانی زړه خولی ښکاری چی خنډی بی
خیرو توری کړی دی. بیا هم هغه خوښ
دی. کله چی پلارجان بی له کڅوړو
او موری له خورو سره راستانه شی نو هغه
وخت به دخپل زړه ارمان ویاسی. بیا به
وگوری چی محمود، محسن او سمیع دومره
پیسی له کومه کوی. که نری له خپلو تو
لومصیبتونو سره راوړسیری نودله منځه
وړلو له پاره بی د حامد یوه معصومه کتنه
کافی ده.

حامد دننه غی او امینی ته وایی:
(ته مه ډاریره. زه دکلیوالو خخه نه
بیلیرم. بیخی مه وار خطا کیره) خودامینی
(پاتی په دوولسم مخ کی)

د رمضان له پوره ډیر شو روژو خخه
وروسته نن اختر رارسیدلی دی. دنن
ورغی لمر ته وگوره څومره له مینی ډک دی!
داسې لکه چی نری ته دختر خوشحالی
مبارکی وایی. په کلی کی څومره دخوښی
شور او خوری دی. عیدگاه ته دتلو هنگامه
جوړه ده. دچاپه کمیسی کی تنی نشته.
دسپنسی او ستنی رانیولو پسی منډی
رامنډی وهی. دچاپوتونه وچ کلک شوی
دی. په تیلو او اوبو بی نرموی. ژر ژر
خارویو ته باید اوبه او اوبه ورکړی شی.
کله چی له عیدگاه خخه راستون شی
نو غرمه به راوړسیری. ډیرش میله په پښو
تگ او بیادسلگو نو خپلوانو سره لیدنه
کتنه او اختر مبارکی، له غرمی خخه دمخه
را رسیدل خونامکن دی. ماشومان له نورو
خخه زیات خوښ دی. چاپوه روژه
ونیوله، هغه هم تر غرمی پورې. چاهغه هم
ونه نیوله خو عیدگاه ته دتلو خوښی د

له ټوله خخه حامد ډیر زیات خوښ دی.
هغه دخلورو کلو یو غریب صورته هلک
دی چی پلاری بی تیر کال د (کولرا) په
ناروغی کی مړ شو او څرگنده نه شوه چی
ولی بی مور په ژریدو ژریدو کی مړه

بهره‌جو

یک صنف کوچک خانواده

هوا بسیار سرد است. عزیز با خواهرهایش (که حسرت می‌خورند) خدا حافظی نموده به سوی مکتب می‌برود. او میداند که به زودی صاحبان روز به روز کم شده می‌رود. عزیز به خانه می‌آید و به مادرش می‌گوید: امروز ده مکتب کسی نبود که به صنف ما بیايه و درس بدهد. مادر حاضر است تا اولادهایش را جمع کرده و آنها را درس بدهد. او می‌گوید: ببین! ده بین پتنوس چندین چیز مختلفه می‌انیم. بعد ده پتنوسه ورمیدارم، شما جدا جدا، ده کتابچه هایتان نوشته کنین که ده پتنوسه کلام چیزها مانده شده بود. ده کتابچه هایتان نوشته هرکس که زیاد ترین چیزها به خاطر داشته باشه و نامهای شانه به املائی صحنی نوشته کنه، غری بلند میگیره ویزنده شناخته میشه. هرکس که غری پایین بگیره، باید امروز از نل آخر کوچه او (آب) بیاره. عزیز و خواهرانش به سرعت کتابچه های شان را می آورند. هر يك كوشش ميكند تا بیشترین اشیاى میان پتنوس رابه حافظه بسپارد.

فروشنده پریشان

ادريس دربارۀ دكان قالين فروشى خود فكر ميكند و بسيار پریشان است. او بايد همه قالينهايش را بفروشد، اما مشكل عمده اينست كه تعداد زياد مردم اصلاً توان خريدارى آن راندارند. گاهى خارجيهائى كه در شهر كابل درموسسات بين المللى كار ميكند، قالين ميخرند ولى تعداد شان كم است. اديرس باخود ميگريد: كاش تعداد خريدارها زياد ميبود تا تمام مالهاى دكان فروخته ميشد. اما ناگهان به دلش ميگردد: «درشهرى كه همه مردم فروشنده شده باشند، خريدار از كجا خواهد شد؟»

مقابله با سردی

تعدادی از خانواده ها همین اکنون به دوختن لحاف مصروف اند و تعداد دیگر به بافتن جاکت های زمستانی، تابه هر طریق ممکن با سرمای زمستان مقابله نمایند. مؤسسات امدادگر دریدل سی هزار لحاف (که تاحالا توسط خانواده ها دوخته شده) پول و یا غذا داده اند، همچنان آنها خواهش نموده اند تا هرچه زود تر سی هزار لحاف دیگر نیز تهیه شود.

تیل یا زغال؟

زمستان امسال کابل زود تر رسیده است. مؤسسات امدادگر درصدد اند؛ اول بایده کدام يك پرداخت؟ مسأله تیل، مشکل بزرگ مردم است. در گذشته ها میگفتند که زغال سنگ میتواند جای تیل را بگیرد، اما امسال وضع دشوار تر است. رفت و آمد و دسترسی به معادن زغال سنگ پلخمری دیگر مصئون نیست. یا باید آن را از هرات انتقال داد که بسیار دور است و بسیار قیمت تمام میشود و یا از جلال آباد. اما زغال جلال آباد دارای کیفیت پایینتر بوده و لذا حرارت آن کمتر است، در حالی که قیمت آن با زغال اعلی تفاوت ندارد. سال گذشته نیز که برای یکمده مردم زغال و اجاقهای مخصوص توزیع شد، آنها هم زغال و هم اجاق را به بازار کشانیده و به خاطر زغال سنگ به فروش رساندند. امسال چطور خواهد شد؟

آب

صحت

براساس آگاهیهای تازه در مورد صحت، جامعه، صحتمند دارای مشخصات ذیل است:

پافشاری روی صحت فردی، حمایه، محیط و ماحول، تأمین مصوونیت مواد غذایی و آب، رعایت نظافت لباس و مسکن و اتفاق اجتماعی.

هرگاه ارشادات و قوانین مذهبی را دقیقاً مطالعه نماییم، به این نکته خواهیم رسید که آنها دربرگیرنده عناصر جامعه، صحتمند میباشند. از جمله: حمایت از نظافت در تمام ابعاد آن، بهبود بخشیدن صحت، رعایت ارزشهای زیباشناسی، پرهیز از مفاسد، اجتناب از هر آنچه که مضرات، احترام گزاردن به حقوق دیگران، مواظبت از کودکان و جوانان و تأمین شفقت.

مفاهیم خلوص و پاکیزه گی و ضرورت تأمین و رعایت آن بارها در قرآن مجید نشاندهنده این حقیقت است که پاکی (جسمی و روحی) تاجه اندازه ارزش دارد. از دیدگاه دین «نظافت» معادل «توبه از گناه» قرار داده شده است؛ زیرا خداوند متعال میفرماید: «خداوند» ج «توبه کننده» گان و آنانی را که با نظافت استند، دوست میدارد. خداوند کسانی را دوست میدارد که خود را از هرگونه ناپاکی نگه بدارند.

باز هم خداوند درجایی فرموده است که مردمانی وجود دارند که همیشه خود را پاک نگه میدارند و وقتی حضرت محمد (ﷺ)

میخواستند بدانند کسانی که این افتخار مقدس را دارند و در کتاب آسمانی مورد پسند خداوند قرار گرفته اند، چه کسانی اند، دریافت که آنها طاهرین اند که از ناپاکی پرهیز میکنند.

خداوند میفرماید: لباسهای تان را پاک نگهدارید. «از این جا چنین نتیجه گرفته میشود که مفهوم پاکی و نظافت تنها به جسم و روح محدود نشده بلکه شامل لباس نیز میگردد. بعد هاهمین امر توسط حضرت محمد (ﷺ) چنین ارشاد گردید: «خانه هایتان را پاک نگهدارید». که

جامعه

از لحاظ اهمیت مطابقت کامل با این نکته، امروزی دارد: در برابر آفات ناشی از ناپاکی ها، باید خانه های خویش را پاک نگهداریم. مفهوم فوق زمانی گسترش یافت که حضرت محمد (ﷺ) خطاب به پیروان خویش فرمودند: از دو عمل ناشایستی که شمارا مورد لعنت و نفرین دیگران قرار میدهد جدا پرهیز نمایید. قرار دادن نجاست بر سر راه رفت و آمد مردم و در سایه ها» حضرت محمد (ﷺ) اصرار نموده میفرماید:

از سه عمل ناشایستی که شمارا مورد لعنت و نفرین دیگران قرار میدهد، پرهیز نمایید:

قرار دادن نجاست در پهلوی منابع آب، بر سر راه عام و در سایه ها» رهنمود های فوق مطابقت کامل

با گفته هایی دارد که امروز در مورد نظافت محیط انسانی (به شمول زمین، آب و هوا) شنیده میشود؛ اینها باید از هر نوع آلوده گیها پاک باشند، تابا عث متضرر ساختن صحت و در نتیجه بیماریها نگردند. به این ترتیب اهمیت مربوط به تهیه و تدارک شرایط و مقدمات حفظ الصحه به هر شهر، قریه و روستا، قسمت اساسی زیر بنای صحی يك جامعه را تشکیل میدهد. بادر نظر داشت همین نکات در میابیم که ارشادات حضرت محمد (ﷺ) قرار دادن نجاست در کنار ذخیره های آب، راهها را ممنوع قرار داده است، حال آن که همچو رهنمود ها به مراتب پیشتر از مطالعات تازه یی به میان آمده که در آن خطرات جدی آلوده گیها و سرایت امراض در اثر بیدقتیها تصدیق میگردد.

در ارشادات دینی همیشه تأکید صورت میگیرد که انسانها باید غذا و آبی را صرف نمایند که مصوون باشد. خداوند خوردن برخی از غذاهای مضره را حرام قرار داده است، که مطالعات جدید آن را تایید میکنند. رهنمودات بسیاری وجود دارد که در آن زنده گی فارغ از آلوده گیها ارشاد

وایمان

میگردد. حضرت محمد (ﷺ) هدایت میدهد تا جهت جلوگیری از انتقال عوامل مریضی، نباید آب و سایر نوشیدنیها را آلوده نمود.

اگر رهنمودهای فوق درست مراعات

وبه کار بسته شوند، درواقع اولین گامها به سوی اعمار جامعهء صحتمند برداشته شده است. بادریغ که بسیاری از مردم درین رابطه بی تفاوتی نشان داده وبرخلاف به چنان اقداماتی دست میزنند که باعث آلوده گی ماحول وحتى تغییر خاصیت آن میگردد. اندکترین بی پروایی سبب به وجود آوردن تغییرات ناگوار گردیده وزنده گی انسانهارا متضرر میسازد.

دراثر اقدامات غیر مسؤولانه وناشایست برخی ازافراد، تباهی وفساد بر روی زمین زیاد گردیده است. خداوند آنانی را که بارتقارناشایست خویش تباهی و فساد رابر روی زمین سبب میشوند، به جزای اعمال شان میرساند، مگراین که راه وروش خود را اصلاح سازند. از آنجایی که در بسیاری موارد، عملکردهای خود مردم سبب بیشترین آلوده گیهای محیطی میشود واضح است که راه نجات از همچو نتایج ناگوار نیز به دست خود مردم میباشد.

حمایت نمودن از صحت، گام مهم اساسگذاری يك جامعهء صحتمند است، زیرا پیروی از ارشادات مقدسه خود موجب تغییرات اصلاحی در عادات و عملکردهای مردم میشود.

مفهرم جامعهء صحتمند چنین است:

۱- پذیرش و اطاعت اوامر خداوند و پیامبران.

تعداد زیادی از آیات متبرکهء قرآن مجید واحادیث نبوی وجود دارند که در آن به بنده گان ارشاد شده تا در راه مراعات نظافت وتأمین صحت فردی ومحیطی تلاش بیشتری خرج دهند. بدون شك اساس

يك جامعهء صحتمند را گذاشتن نمایانگر اطاعت از امر خداوند وهدایات ورهنمود هایی است که به صراحت در آیات شریفه وبرخی احادیث متبرکه آمده اند. درواقع درهمچو حالت دوثواب کمایی شده میتواند:

بهبود صحت ومورد عنایات الهی قرار گرفتن

۲- استحکام عقیده وایمان:

جامعهء صحتمند، نظیف وپاک است. در دین مقدس اسلام گفته میشود که «نظافت جزء ایمان است» بنابراین شخصی که هردوربا حرمت رعایت میکند، درواقع ایمان خود را بهتر حفظ مینماید.

۳- پرهیز از فساد وعذاب:

قسمت اعظم رنج وعذابی را که مردم متحمل میشوند، به این حقیقت تلخ مربوط میشود که اکثریت مردم، به دست خود محیط را آلوده میسازند وبخشهایی از طبیعت را به تباهی سوق میدهند درحالی که کمتر کسانی برای رفع ودفع ویاتوقف آن دست به کار میشوند. وقتی مردم اصول حفظ الصحه را به کار بیندند، از عذابهای زیادی که ناشی از عواقب ناگوار عدم مراعات آن باشد، نجات مییابند.

۴- اعتنا وترحم متقابل:

مشخصهء اساسی جامعهء صحتمند، عطف توجهء متقابل واکمال ارزشهای فرهنگی، اجتماعی درمیان افراد وگروههای انسانی است و این زمانی میسر میشود که فضای میان مردم، فضای اعتنای متقابل یعنی درك مسؤولیت باشد که در آن هرکس هرآنچه را که به خود

نمیپسندد، به دیگران نیز روا ندارد. حضرت محمد (ﷺ) چنین تصریح فرموده است:

«اشیای مضره را از سر راه عام برداشتن، عین احسان کردن است.» این عمل به همین ساده گی نمایانگر احساس مسؤولیت نشان دادن در راه نجات آنانی است که ممکن است از همین ناحیه صدمه ببینند.

۵- پاکیزه گی نفس باتزکیهء روح:

شخصی که در راه رعایت وتأمین صحت خود تلاش دارد وعلاقمند آنست که جامعهء ومحیط خود را پاک نگهدارد، احساس ارزش صحت درزنده گی را ارتقا بخشیده وذوق زیبایی شناسی را رونق میدهد. او از آن عاملی که باعث لطمه زدن به حس ذوقیات لطیف (چی جسمی وچی عقلی) میگردد پرهیز میکند.

هرگونه آلوده گی، زیبایی طبیعت را لطمه دارد میکند. حس ذوقیات لطیف (روحیه زیباشناسی وزیباپسندی) از نقطه نظر مذهبی نیز فوق العاده اهمیت دارد باید گفت که صحت، سنگ تهادب زیبایی درزنده گی است.

درفرجام چنین نتیجه گیری میشود که میان عناصر اساسی سلامتی، صحتمند زیستن و اطاعت از اوامر الهی ارتباطات عمیق بنیادی وجود دارد که در قرآن مجید خداوند آن را برای زنده گی بهتر انسانها مشخص ساخته است.

(داووم مخ پاتې)

دلته پیرې کوی.

ترک — مومی ونی لاندی ودریدل.

د کورونو په شمیر کی زیاتوالی راغی
عیدگاه ته د تلونکو خلکو ډلې په سترگو
شوی چې له ښوڅخه ښی جامی یی
اغوستی وی. څوک پر گادی سپورو
او څوک هم په موټر کی. کله چې خلک په
لاره تلل نو د هغوی له جامو څخه د عطر
خوشبویی په هوا کې خپریده. دبزرگرانو دغه
کوچنی ډله د خپلې غریبې احساس نه
کولو په عالم کی دستومنانی په
فکروونو کی ورکه، صابر او شاکر پر لاره
روانه ده. هر شی ته به یی چی کتل نو ورته
کتل به یی اوله شاخه دموتیرو پرله پسې
هارنډونه یې هم نه اوریدل.

محسن خونبر دی و چی تر موټر لاندی
شی.

هغه ده، عیدگاه ښکاره
شود. د جماعت لمونځ پیل شول په پاسه د گنډو
و نوسیوری دی او تری نه لاندی پر پوځ
فرش چې د خلکو بیروبار پری
جوړدی. د لمونځ کوونکو کتارونه یو په بل
پسې خدای پوهیږی چی تر کومه ځایه
رسیدلی وی.

خلک په کتارونو کی ولاړدی څوک
چی نوی راځی نو په آخر کې دریری. نورنو
مخکی ځای نشته. دلته څوک رتبی
او وظیفې ته نه گوری. د اسلام له نظره ټول

او د خپلو ملگرو انتظار به یی کاوه دا خلک
ولی دومره ورو ورو قدم اخلی؟
د ښار سیمه پیل شوه. د سړک په دواړو
خواوو کی د شته منو پاڅه باغونه ښکاری
پخسې چار دیواری جوړی شوی دی
دامحکمه ده د ښوونځی دی. په دومره
لوی ښوونځی کی به څومره ماشومان سبق
وایی! ماشومان نه غټ سړی سبق وایی.
رښتیا هغوی غټ غټ بریتونه لری.
دومری لوی شوی دی خوییا هم لاتراوسه
سبق وایی.

معلومه نه ده چی دوی به ترکومه سبق
و وایی او په دومره لوستلو به څه
وکړی. د کلی په کلیوالی ښوونځی کی
همدومره درې تنه غټ غټ هلکان سبق
وایی. بیخی کند ذهنه او تنبل له کار څخه
تینسته کوی. دوی به هم د هماغو په شان
وی.

خلک روان دی. د خوروو خرڅوو-
نکو هتې پیل شوی چی نن ډیر ښایسته
ښکاری. دومره خوری به څوک و خوری؟
و گورده په هر د هتې کی په خروارونو خوری
شته.

مخ ته څو داد سپاهیانو کتار دی. دلته
سپاهیان تعلیم کوی. یو، دود، پام یو.
نوری دهغه خبره ورسره کړه، سپاهیان

زړه یی نه قبلوی. د کلی ماشومان
د خپلو پلرو نوسره ځی آیا حامد به یوازی
لاړ شی؟ که د خلکو په بیروبار کی ورک
شی نوییا؟ امینه هغه نشی پریښودی چې
یوازی لاړ شی. کوچنی ماشوم دی. کله
چې دری میله په پښو مزل وکړی نو پښی به
یې پولی شی، څوکه هغه په خپله ورسره
لاړه شی نو دلته د خرڅالوله پاره به
(سیمیان) څوک پخوی؟ کله چې غرمې
ته وری تری راستنه شی نو آیا هغه وخت به
سیمیان پخولو ته کنښینی؟ د ژړا خبره خو
داده چې دامینی سره پیسی هم نشته. کله
چی د فیهیمې جامې یی وگنډلی نو اته انی
یې لاس ته راوړی وی. همغه اته انې یې
د خپل ایمان په خیر ساتلی، خود راغلی
اختر له پاره په کور کې هیڅ شی نه وه.
د شپون د ښځې پیسې هم زیاتې شوې
وې، وریې کړې ځکه چې له هغې څخه به
یې د حامد له پاره دورځی د دوو پیسو
شیدې اخیستی. اوس ټولې دوی انې
ورسره پاتې دی. دری پیسې د حامد په
جیب کې او پنځه پیسې دامینې په کڅوړه
کی. ټوله شتمنی همدا ده. له کلی څخه
خلک و خو ځیدل او د ماشومانو په ډله کی
حامد هم و. ټولو ماشومانو به منډی کولی
اوله خلکو څخه به وړاندی وتل. بیا به

انسانان سره برابر دی. بزگرانو هم او د سونه وکړل او په جماعت کې برخه من شول. څومره منظم او موزون جماعت دی. داسې ښکاری چې په لکونو د برېښنا څراغونه په یوه ځل سره روښانه او په یوه ځل سره مړه شي. څومره د قدر وړ اوله برمه ډکه منظره ده چې هم آهنگی، پراختیا او شمیرې زړونو ته یو وجداني کیفیت او خوند ورپه برخه کوي. ته به وایی د ورورې یوه اړیکه د اتولې ارواگانې سره تړلې دی.

لمونځ پای ته ورسید. خلک له یویل سره غاړه وځی. غځینو خلکو سوالگرو او حاجتمندانو ته چې نن په زرگونو تنه، دلته را ټول شوی وو خیراتونه ورکول. د بزگرانو ډله، د مټایو، خورو او د لوږو سامانو نوږه ټیټو ورهې شول. سپین ږیروله ماشومانو سره یوځای له هغو په زړه پورې کیفیتونو څخه خوند اخیست. دا څرخي زانگوتو وگوره، کله چې یوه پیسه ورکړې نو آسمان ته دی خیزوی او بیا دې مخکې ته کښته کوي. دلرگیو آسونه، اوښان او فیلان په میخونو کې غوړند دی یوه پیسه ورکړه. کښینه او د پنځه ویشټو چکرونو خوند او خله. محمود او محسن په زانگو کې ناست دي، نوري اوسیمع پر آسونو د هغوی مشران هم په همدومره ماشومانه شوق سره پر څرخي آسونو ناست دي، حامد لیرې ولاړ دی، هغه خویوازی درې پیسې لری دیوې شیبې د چکر له پاره د خپلې خزانې دریمه برخه نه شي مصرفولای. د محسن پلار په وار وار سره هغه څرخي ته رابولي خو هغه یې نه قبلوي. مشران وایی چې: د اهلک له همد اوس نه دخپل او پردی په فکر کې دی.

حامد په دې فکر کې دی چې: ولی د چا احسان ومني؟ مفلسی او تنگلاسی له اړتیا څخه زیات له هغه نه هوښیار جوړ کړی دی.

ټول خلک له څرخي نه کښته کیږي. دلویو د سامانو نورانیول پیل کیږي. سپاهی، باچا، ملکه، وکیل، دویي سقاو او شپون پرته له کوم امتیاز څخه سره څنگ په څنگ ناست دي. دویي د باچا او ملکی په غیږ کې دی او سقاو وکیل صاحب ته نږدی، خړیونی فورم او سره پگړی، پراوړه یی ټوپک، داسې ښکاری چې همدا اوس تعلیم ته روان وی. د محسن سقاو خوښ شو. نوري له وکیل سره اړیکه ټینګه کړې ده. څومره عالمانه څیرد لری! توره چپنه، ترینه لاندی سپین کمیښ او دهغه د ټټر په جیب کې د سرو زرو زنجیر. په یو لاس کې یی د قانون کتاب په

سترگو کیږي. داسې ښکاری چې همدا اوس په کومه محکمه کې له کومې مباحثې څخه راځی. د اتول د دوو پیسو دلویو سامانونه دی. د حامد سره ټولې درې پیسې شته. که دلویو سامان له لاسه ولویږي نو ټوټې ټوټې به شي. که یو څاڅکی اوبه پری وغورځی نو ټول رنگ یی پری مینځل کیږي که حامد دلویو سامان واخلي نو څه به پری وکړی، څه به کار یږي؟ محسن وایی: زما سقاو به هر د ورځ او به راوړی. سهار او ماښام.

محمود: اوزما سپاهی به پیره کوي. که چیرې کوم غل راشی نو بی له ځنډه به پرې په ټوپکو ډزو کړی.

نوري: اوزما وکیل به هر د ورځ دخلکو دوسیې فیصله کوي او هر د ورځ به پیسې راوړی.

حامد دلویو د سامان بدی اوزیانونه بیانوي: داخوله خاو روڅخه جوړ شوی دي که ولویږي نو ټوټې ټوټې کیږي.

خوبه هیله منو سترگو سره هر شی ته گوري او غواړی چې دیوې شیبې له پاره یی په لاس کې ونیسی.

داد پر چون فروشی هتې ده دلته هر د ول ضروري څیزونه پریو څاډر باندی په ترتیب سره ایښودل شوی دی. توپ، شپیلی، ترم له رپر څخه جوړ شوی شیان

اونور، محمود توپ، نوري له رېڅخه جوړ شوی بڼ او سميع ترم اخيستی او غبروی يې. حامد ولاړ هريوه ته په حسرت سره گوري.

کله چې ملگري يې کوم شی رانیسی نودی په ډیر شوق سره یو واری په خپل لاس کی دهغه څیز د نیولو او دهغه دنداری له پاره ناکراره کيږي خو ماشومان دملگرو و دو مړه خیال نه ساتی، په تیره بیا دامهال چې دلچسپی او شوق زیات دی حامد خواره کی په خپله هیله کې مایوسه کيږي. دلویو سامان درانیو لوڅخه وروسته دخورو درانیو لووارا ورسید. چاخوړی واخيستی چاگلاب جامن او چاهم متیایي او په ډیر خوند سره یی خوری. حامد دهغوی دملگر تیا او وروری له کړی څخه دباندی دی. دهغه کم بخت په جیب کی خو یوازی درې پیسې شته.

دخورو څرخوونکوله هتییو څخه لږ وړاندی داوسپنیزو شیانو هتیی وی چې په هغو کې دماشومانو د خوښی شیان نه وو. حامد دیوی شیبی له پاره دهتیی مخی ته ودرید، خو آتش گیره (نوڅی) په نظر ورغلل. هغه به آتش گیر واخلي، انا یې آتش گیر نه لری. کله چې له تبی څخه ډوډی را کښته کوی نولاس یې سوځی. بیابا به هیڅکله دهغی منگولی ونه سوځی.

دکور له پاره به دکاریو څیز هم برابرشی. آتش گیر څومره گټور شی دی. له تبی څخه پری ډوډی کښته کړه اوله نغری څخه پری سکروته راوکاره.

انی یې کله دو مړه وخت لری چې بازار ته لاړه شی او دو مړه پیسې به له کومه کړی چې پری آتش گیر واخلي؟ هغه هره ورځ خپل لاس سوځوی.

بیایي فکر وکړ: کله چې می انی آتش گیر وینی نو په منډه به راشی. آتش گیر به زما له لاسه واخلي او به وایی چې: (زما زوی دخپلی مور له پاره آتش گیر راوړی دی). ډیرې دعاگانې به راته وکړی دمشرانو دعا مخامخ د خدای (ج) درگاه ته رسیږی اوبی له څنډه قبلیري. آخر خویه می پلار جان کله ناکله راځی. بیابا به هغوی څخه وپوښتم چې څومره دلویو سامان غـواړی. هریوه ته به یوه یوه پڼډه دلویو سامان ورکړم او هغوی ته به وروښیم چې له دوستانو سره خلک څنگه چلند کوی هر څومره غریب ما شومان چې وی ټولوته به ښه ښه کمیـسونه او کتابونه ورکړم. داسی نه چې دیوې پیسې خورې واخلي او دنورو په ځورولو ځورولویي وخوری. دآتشگیر په لیدلو سره به ټول وځاندی. هسی خودوی بی له هغه نه ناپوه دی.

حامد له هتییوال څخه په ډیره ویره پوښتنه وکړه: دا آتش گیر څرڅوی؟ هتییوال ورته وکتل او ورسره په څنگ کی ولاړ یو سړی هم هغه ته نظر وکړ او ویی ویل: هغه ستاد کارشی نه دی.

- خرڅون دی او که نه؟ - هو خرڅون دی. که نه نو ولی به می دلته ترینه ډیری جوړوله.

- نو ولی نه وایی چې په څسویه یی راکړی؟ - شپږ پیسې کيږي.

حامد بی زړه شو خوله زړورتیا څخه یی کار واخيست او ویی ویل: په دریو پیسونه کيږي؟

بیالړ لیری و خوځید ترڅو دهتییوال سپکی سپوری وانه وری. هتییوال څه ونه ویل. آتش گیر یی هغه ته وړاندی کړ او پیسې یې واخيستی.

حامد، آتش گیر داسی پراوړه کینبود چې تابه ویل ټوپک دی او په ډیر شان سره دمغورو تیا په عالم کی خپلو ملگرو خواته راځی.

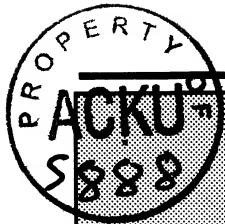
میله ډیر لږی شاته پاتی شوی وه. لس بجې کیدونکی وې. کورته یوولس بجې په ټول کلی کی هنگامه جوړه وه. دمیلی څخه خلک راستانه شول.

امینې د حامد د غېر په اوریدو سره منډه
کړله. هغه یې په غېر کې ونیو او مینه یې
پری ماتوله. ناڅاپه دهغه په لاس کې
د آتشگیر په لیدلو سره اریانه شوه: دا
آتشگیر چیرې وزویه؟
- داماپه دریو پیسو واخیست.
امینه په غوسه شوه: دا څنگه بې عقل
هلمک دی چې غرمه راوړسیده او ده لاتر
اوسه پورې هیڅ نه دی خوړلی او هیڅ یې نه
دی څښلې، آتشگیر یې راوړی دی! په
توله میله کې دی بل هیڅ کوم شی پیدا نه
کړ؟
حامد په وار خطایې سره وویل: د
ډوډی پخولو په وخت کې ستا گوتی په تبې
کې سوځیدلې او که نه؟
دامینې غوسه دواړه په شفقت بدله
شوه. او شفقت هم هغه چې نه بیانیری
او خپله توله اغیزه په کلمو کې خپروي.
دابی ژبی شفق و، په دردونو او
التجاوو کې د وېش شفق.
- دخپل نفس څومره وژنه ده. څومره
زړه سوې. هغه غریب به دخپل ماشومانو
شوق دمخنیوې په خاطر څومره کړ او
زغملی وی، هغه مهال چې نورو ماشومانو
به دلو بوسامانونه رانیول، خوړې او متیایې
یې اخیستې، زړه به یې څومره تپونه
وېل. دا تپل یې څنگه وزغملی شو؟ هلته

کاروان

غزل

زمونږ داوښکو مرغلرې گوندې آب نه لري؟!
د وخت خندان زده که سوال ته موځواب نه لري؟!
پر ماین ختلې دُرخو ورکه، بسوگي و دیري
د ادم لاس په جنگ کې پرې تاب درباب نه لري
اوس مونږ په زړونو کې سجدي کوو لمونځونه کوو
جومات مو ویشتی الوتکو او محراب نه لري
د جنگ چینجويې د سرتولې پانې و خوړلې
په حافظه کې موتا ریخ د سولې باب نه لري
پر مونږ را اوري د پولادو او داور له آسمان
گني شینکې آسمان داوسپنې شهاب نه لري
چې دنظر پر سکوو و هی تاپې دموسکا
هی د دیدن پر پاچهی شه هیڅ ضراب نه لري
درستم زړه غواړي کاروانه شعر څه توکې نه دي
پر دې سرکشه رخسار دې پام لره رکاب نه لري
پېښور - لړم - ۱۳۷۶

بامید سرودی بهتر

خواننده گان هنر را

را از استاد ناصر هوتکی (دارنده،

کمربند سیاه دان-۲) در کابل مؤفق به
حصول کمربند سبز گردیدم. در کابل
بیشتر از پنجاه ساله داده نتوانستم اما
بعد از مهاجرت به پاکستان به تربیت
تحت نظر استاد نصیر در اسلام آباد ادامه
دادم تا سرانجام از استاد سابقم
ناصر هوتکی و همچنان فدراسیون
تیکواندو در پاکستان مؤفق به اخذ
تصدیق کمربند سیاه دان-۲
گردیدم. همچنان در کلب تیکواندو
کوریا ایستادم از شایسته گی
و اهلیت کمربند خود به وجه بهتر دفاع
کنم و اسناد معتبری از کلب مذکور به
دست آورم.

امیدم از به غایت گذشتن اسنادش
به مدالها اشاره نموده گفت:

این شش هفت مســــــــــــــدال
را در بیشتر از شش مسابقات تیکواندو
در سطح عالی در پاکستان طی چهار سال
اخیر کسب کرده ام و بر علاوه از اینها
فدراسیونهای سپورتی پاکستان
باهدیه و دیپلومها و تقدیرنامه های
افتخاری از من اظهار قدردانی نموده اند.

سپورت ضامن صحت است. سپورت
سفیر صلح است. سپورت باعث دوستی
و همبستگی و هم رنگیست، بنابراین
تعداد زیادی از جوانان افغان تاریخ
سپورتی کشورشان را فراموش نکرده
و حتی در دیار غربت نیز پیگیرانه به
بازیهای سپورتی ادامه میدهند و باعث
نام و افتخاری برای کشور آسیب رسیده
و مردم بلاکشیده شان میگرددند. یکی
از این جوانان امید نام دارد که میتواند به
فردای بهتر و مؤفقتر او امید وار بود.
او خودش میگوید:

«در سال ۱۳۵۷ شمسی در ولایت
کابل تولد شدم. در ابتداییه های
شیر شاه سوری و دوستی مکروریان سورم
ولیسسه. آن تاصنف دهم مکتب خواندم
اما شرایط جنگ و مشکلات زنده گی
مجبورم ساخت تا با والدینم در سال
۱۹۹۲ عیسوی به پاکستان مهاجر شوم
و اکنون در اسلام آباد سکونت دارم.
زمانی که شاگرد مکتب ابتداییه بودم
بنابر شوق و علاقه ام به سپورت و ورزش
رزمی به آموزش تی کواندو پرداخته

(دشمن مغ پاتی)

خیل وطن ته دی بیر ته ستانه شی او دملک
او قوم خدمت دی و کری.»

منجاور و راندی و ویل: «ترخوپوری به
له خپل وطن خخه لیری
اوسیرو؟ ترخوپوری به دخپل هیواد په
آبادولو کې دنورو مرستو ته په طمع یو؟
زما په فکر به داوی چې ټول افغانان
لا سونه سره ورکړی او د وطن او ملک
د آبادولو په لاره کې قدم واخلی او په خپل
وطن کې کار وکړی»

د حاجی گل حسن او منجاور خبری
د افغانانو د زړونو خبرې دی. د افغانانو
وطن بیارغونې ته اړتیا لری،
خود ایاو خرگنده او روښانه حقیقت دی چې:
د افغانانو د خاورې بیا ودانول
د افغانانو ستر مسوولیت دی چې د دغه
مسوولیت په لیرې کولو کې ملگری ملتونه
اونورې مرستندو په ادارې له افغانانو سره
د هراړخیزو مرستو لپاره تیارې دی.

ATTENTION:
COPIES OF THE LAND
COVER MAP SHOWN
ON THE COVER OF
PAIGHAM ARE
AVAILABLE FROM
THE PROMIS OFFICE,
UNDP AFGHANISTAN,
ISLAMABAD.

پاکستان نقش فعال داشته استاد کلب جیم از رهنمودهای سره میرور و خود نیز مسؤلیت کند. کلب مهاجر را با دوستانش در اسلام آباد به صدها دارد. همچنان عده یی از اتباع کشورهای دیگر را به شکل اختصاصی قرین میدهد.

از حرفهایش دانستم که امید دروزن ۴ در مقام مسابقاتی که تاکنون داشته است حاضر مقام اول گردیده است.

امید با این همه موفقیتهای فراوان

امید دیگر نوآموز نیست. او استاد است و جوانان زیادی را تمرین میدهد. درین رابطه میگوید:

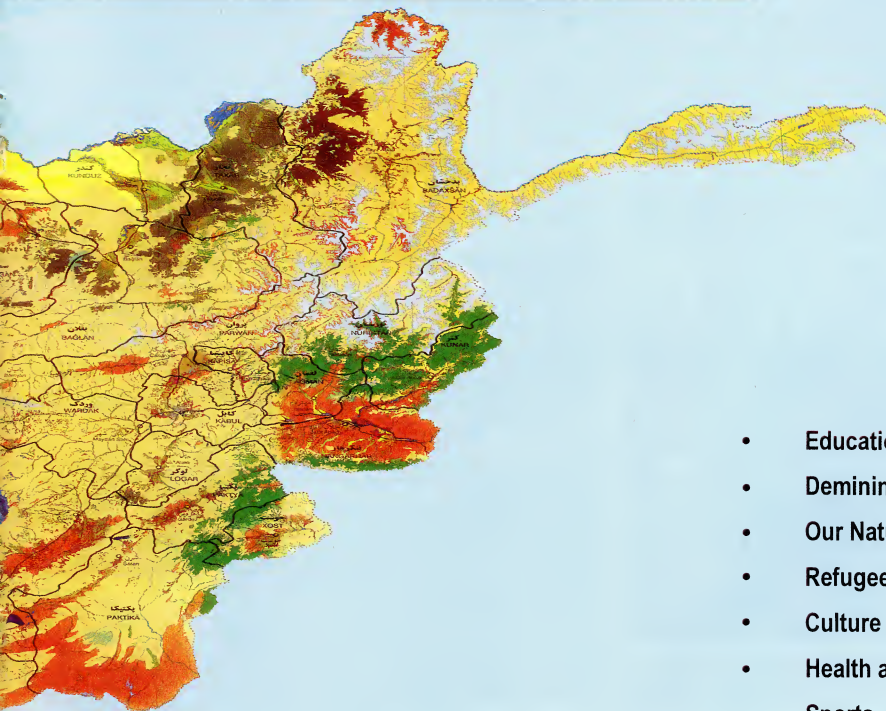
بیشتر از پنجاهصد تن جوانان کشورم

خواننده گان عزیز:

امید داریم نظریات و پیشنهادات سالم تان را به خاطر بهبود هرچه بیشتر پیغام
PAIGHAM
C/O UNDP
P.O.BOX 1051
ISLAMABAD
PAKISTAN
اداره برنامه های انکشافی ملل متحد
پوست بکس نمبر ۱۰۵۱
اسلام آباد، پاکستان

و جوانان پاکستان و کشورهای اروپایی امریکایی و آفریقایی را تمرین داده ام که هر کدام شان به سهم خود پیشرفت قابل ملاحظه کرده اند.

افزون بر آنچه که گفته شد امید در رهبری سپورت رزمی در مکتب

- Education
- Demining
- Our Natural World
- Refugees
- Culture
- Health and Society
- Sports

PAIGHAM : A monthly magazine reflecting the work of the United Nations, Non-Governmental Organizations and Afghans inside Afghanistan and abroad. The views expressed in the articles in this magazine are those of the writers and do not necessarily reflect the views of the United Nations.